По конфіскаті. — Наклад другий!

Ч. 148. Львів, середа 23. серпня 1922. Почтову належність оплачено гуртом. Рік I.

ГРОМАДСЬКИЙ ВІСТНИК

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно в краю 1500 М ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 10 фр. фр., Італії 10 лірів, Швайцарії 5 фр. шв., Німеччині 100 марок, Чехословаччині 30 корон ч., Болгарії 60 левів, Румунії 50 лей, Австрії 3000 корон. Зміна адреси 100 марок польських.

ОГОЛОШЕННЯ: Рядок дрібного друку або його місце в рубриці „Оголошення" 100 М., в „Надісланім", в „Оповістках" і некрольоґи 200 М. Між новинками і в редакційній части 300 М., на першій стороні 400 М. За дрібні оголошення 30 М від слова; товстим друком подвійно. В неділі і свята 50% дорозче.

Виходить о годині 7. рано.

Один прим. 60 Мкп.

РЕДАКЦІЯ, АДМІНІСТРАЦІЯ й ЕКСПЕДИЦІЯ: ЛЬВІВ, РИНОК ч. 10.

Львів, 22. серпня 1922.

Вибори! Польський уряд розписав вибори до польського сойму на 5. листопада і до польського сенату на 12. листопада ц. р. Вибори мають відбутися на цілім просторі Річипосполитої. Який є той цілий простір, ніхто в Польщі не знає. Саме тоді, коли реакційна шовіністична і поступово-націоналістична польська преса вмовлює в себе і задурманює своїх читачів фантазіями на тему, що — мовляв — простір польської держави обіймає всі землі аж до большевицького кордону, то теперішній польський уряд такого переконання не має, що ясно видко із його старання, щоби якимсь способом у внутрішнім крузі ділання вирішити справу Східної Галичини. Значить, в цій справі істнують в польськім уряді що найменше поважні сумніви, створені міжнародніми трактатами в Сен Жермен і в Севр та збільшені недавніми інтерпеляціями в англійській палаті громад і в італійськім парляменті. Мимо того польська преса — від „Жечипосполіт-ої" до „Роботнік-а", — не говорячи вже про всякі „кресові" свистки на уоснования своїх імперіялістичних забаганок має тільки один аргумент", а саме, що в Спа головні держави антанти порадили Польщі увійти в безпосередні переговори з большевиками ніби то для усталення східних границь Польщі. Ця порада є для Польщі правом, а наслідок тої поради — рижський трактат — зафіксовує польську границю на сході.

Такої інтерпретації не признають вірною і правильною головні союзні держави, ті самі, котрі в 87. статті версайльського трактату виразно застерегли собі усталення східних границь Польщі. „Границі Польщі — твердить 87. стаття, — котрі не є усталені отсим трактатом, будуть пізнійше усталені головними союзними і заприязненими державами". Як відомо, версайльський трактат є угольним каменем істнуючого порядку в Европі. Головні держави, визнаючи правно який-небудь новий державний твір, в першу чергу вимагають за ціну визнання згоди на всі постанови того основного трактату, як це не давно малася справа з Литвою. Ясно також, що ніякі нові трактати, заключені, підписані і ратифіковані посторонніми чинниками, а не головними державами антанти, не можуть в нічім змінити постанов версайльського договору. Тим більше рижський трактат, який обовязує тільки Польщу і Росію, який не є зареєстрований в Союзі Народів, який тим самим не є акцептований головними державами, який отже є одностороннім актом, не може мати ніякої змінюючої сили. Порада, дана Польщі в Спа, йшла тільки в тому напрямку, щоби Польща в безпосередніх переговорах з большевиками постаралася зберігти свою етноґрафічну територію, котра на основі права про самоозначення народів є державною територією.

Одначе крім версайльського трактату маємо ще два инші міжнародні трактати, які управильнюють справу Східної Галичини, а саме в Сен Жермен і в Севр. Перший з них постановляє в ст. 91: „Австрія зрікається в користь головних і заприязнених держав всіх прав до областей, котрі передше належали до давньої австро-угорської монархії, а котрі находяться поза новою границею Австрії і котрі тепер не одержали жадного иншого призначення". Деякі польські „правники" (в роді редактора „Жечипосполіт-ої" п. Ст. Стронського або проф. Ґломбіньского) пояснюють собі на своє особисте вдоволення цю статтю в той спосіб, що — мовляв — ця постанова відноситься до цілого „австрійського забору". Колиб отже тісно придержуватися цього трактату, то й Краків не належав би до Польщі. Не маємо потреби застановлятися над подібними умовими екстраваґанціями, а пригадаємо, що істнує іще севрський трактат, як розвинення статті 91. сен жерменського а котрий виразно визначує границі між сукцесійними державами, а в їх ряді також між Польщею і Сх. Галичиною, як двома окремими державними одиницями. Зрештою, інтерпретація обовязуючих міжнародніх договорів належить до головних держав, а не до Польщі. А ця інтерпретація не йде по лінії польських бажань, як це бачимо з інтерпеляцій в англійськім й італійськім парляментах та з англійського протесту у Варшаві. Значить, два головні члени антанти при мовчанці Франції, котрій із чемностевих оглядів не личить явно виступати проти свого союзника, не признають польської суверенности над Сх. Галичиною.

Мимо такого правного стану, Польща, ведучи у відношенню до Сх. Галичини політику „доконаних фактів", задумує мабуть перевести вибори також на території Сх. Галичини. Після „доконаних фактів" із знесенням автономічних уладжень в нашім краю, після заведення цивільної адміністрації без відповідного пакту з державами антанти,

мають наступити мабуть і вибори. На це вказують ті приготовання, які роблять польські адміністраційні власти до виборів.

Польська виборча ординація постановляє, що активну участь у виборах можуть брати тільки горожане польської Річипосполитої. Вибраними до сойму можуть бути теж лише горожане польської держави. Крім того кождий кандидат на посла мусить зложити деклярацію, що він уважає себе польським горожанином.

Присилайте жертви на будову памятника ІВАНА ФРАНКА до Краєвого Союза Кредитового Львів, Ринок 10., ч. вкл. кн. 40.000.

Довкола Східної Галичини.

Інтерпеляції в італійськім парляменті в університетській справі і в справі італійсько-польського договору відносно нафти у Східній Галичині.

Професор університету і посол Етторе Льомбардо-Пелеґріно поставив дня 11. с. м. інтерпеляцію в університетській справі, яка дослівно звучить:

Інтерпелюю президента міністрів і міністра для закордонних справ:

Яку акцію думає розвинути італійське правительство відносно цілого ряду сумних фактів, які відкривають плян Польщі згнобити національність Східної Галичини, сю величаву маніфестацію національної і культурної свідомости;

чи не думає воно усіма способами, які дають йому міжнародне право, міжнародня мораль і зокрема Сен жерменський трактат, інтервеніювати, щоби була респектована і офіціяльно означена у своїх неоспоримих політичних і леґальних основах Галицька Республика, ядро сеї України, яка є одним з найактивнійших елементів у відбудові европейського Сходу, з чудовим селянським населенням, яке дало перший приклад в історії усіх часів і зуміло уважати конечним та есенціональним для своїх святих національних ревіндикацій право до високої культури, основуючи тайний університет на місце загарбаного йому університету у Львові;

чи акція італійського уряду, представника демократичної і правдиво ліберальної Італії, буде згідна зі славними традиціями Італії і з її новою програмою мира.

* * *

Посол Урбано Прунотто поставив в справі нафтового договору 10. с. м. інтерпеляцію, яка звучить:

Підписаний запитує міністра торгу і промислу, щоби знати:

чи правдива є відомість, подана деякими щоденниками, що польський уряд в цїли скаптовання голосу Італії в Найвищій Раді заоферував нам нафтові концесії у Східній Галичині, та коли так, то яку відповідь дало на се правительство Італії;

чи міністер торгу і промислу не думає дати на всякий випадок повне запевнення, що Італія не візьме ніколи участи в такім огиднім торзі, якого предметом булаб незалежність одного народа.

Жадається відповіди на письмі.

До пояснення додамо, що мимо заходів Польщі, щоби заключити з Італією договір також в справі східно-галицької нафти — Італія, стоячи на становищі співсуверена Східної Галичини, відкинула польські пропозиції.

Польські заходи в освітленню кореспондента „Вінер Морґенцайтунґ".

Варшавський кореспондент „Вінер Морґенцайтунґ" в ч. з 15. с. м. пише: „Новий кабінет прийшов вкінці до переконання, що внутрішна консолідація може прийти щойно після полагодження пливких питань зовнішної політики.

На першому пляні східно-галицьке питання. Щоби мати змогу, це питання полагодити ще перед кінчиною теперішного сойму хоче премієр в половині ц. м. скликати надзвичайне засідання сойму, щоби в звязку з східно-галицьким питанням обговорити справу пересунення речинця виборів, (кореспонденція вислана з Варшави 9. ц. м.).

Зараз після обняття урядовання премієр Новак скликав до Варшави всіх польських послів в західно-европейських державах, щоби з ни-

ми порадитися над тактикою в східно-галицькому питанню. В цім випадку ходить головним чином о Англію та Італію. Польські державні мужі зачинають що раз більше розуміти, що ніяк не вистарчає в східно-галицькій справі покладатися виключно на підпертя з боку Франції. В останніх часах — головно доказала це Генуа — Англія та Італія в справі східно галицькій робили Польщі на кождому кроці великі труднощі. Головно Італія належить сьогодня до держав Антанти, що точно придержуються постанов договорів сенжерменського і севрського відносно Східної Галичини і разом з Англією є проти розписання соймових виборів у Східній Галичині — як на терені тепер інтернаціональнім і Польщею тільки окупованім.

Не дивниця отже, що проф. Новак хоче реорганізувати польське дипльоматичне заступництво при Квіриналі, щоби війти в близший контакт з Італією. На місце дотеперішнього посла Авг. Залеского, який не вмів параліжувати небезпечні заходи представника уряду Петрушевича у італійського правительства і парляментарних партій, має прийти б. міністр заграничних справ Скірмунт. Надіються, що він при своїх міжнародніх добрих звязках має на стільки дипльоматичної зручности, щоби відповідно настроїти Італію в справі східно галицького питання.

Конференція послів має створити орієнтаційні лінії нової польської вовнішної політики відносно східно-галицького питання; премієр Новак а з ним шеф держави хочуть унормувати східно галицьке питання бодай в рамах польської заграничної політики через надання територіяльної автономії і таким чином показати Антанті добру волю теперішного правительства в справі доконечної розвязки сього питання, яке давно непокоїть Польщу.

Теперішний кабінет хоче усунути теперішний поділ Сх. Галичини на воєвідства і опрацювати автономію на основі окремої території, яка стояла би, як твердять, у такім вільнім відношенню до Варшави, як свойого часу Угорщина до Австрії. Вже ця сама вістка вистарчає, щоби скріпити воєнний настрій вшехполяків до кабінету Новака. Їхня преса бє на алярм і обстоює, що надання статуту для Східної Галичини значило би нарушення конституції, яка не дозволяє відривати поодиноких областей.

В своїм хоробливім шовінізмі вшехполяки не хочуть бачити, що східно галицьке питання може бути для Польщі корисно розвязане тільки через надання якнайширшої територіяльної автономії, бо тільки таким чином евентуально може вдалося би їй оминути болючу для себе розвязку на міжнароднім ґрунті".

ВП. Передплатників в Чехо-Словаччині присимо отсим складати передплату за наш часопис в Банку Чеських Леґіонів в Праві на конто Видавн. Спілки „Діло" у Львові, а нас повідомити листівкою. — *Адміністрація.* 1—4

Велика Україна.

Голод і холера.

По офіціяльним даним, число голодуючих на радянській Україні виносить під цю пору 4,214.967. З цього числа ледви 900.000 осіб одержує допомогу від місцевих і заграничних організацій. Загально беручи, положення голодуючих дещо поправилось, одначе не можна ще говорити про ліквідацію голоду.

До дня 8. серпня занотовано на рад. Україні 21.221 випадків холери.

„Трудовой Ватум" пише, що в цілій Кубансько-чорноморській области панує хорера. В деяких повітах на протязі одного тижня занотовано до 900 нових занедужань. (Рспр.)

„Незалежність" рад. України.

Як доносять з Москви, товариш комісаря для закордонних справ радянської України в розмові з представниками московської преси заявив: „Внішна політика рад. України не може мати на меті інтересів, ріжних від пролетарської Росії. Україна незалежна в своїй внутрішній політиці тільки тоді, коли ходить о її безпосередні інтереси. Одначе в справах, що мають спільне політичне й економічне значіння для всіх совітських республик, комісаріяти для закордонних справ сов. Росії й України виступають звичайно спільно, як представники одної федеративної держави.

За зміну договору з Латвією.

В Москві розпочалися переговори поміж представниками рад. України і Латвії в справі зміни договору поміж цими державами в частях, що торкаються звороту майна, збігців і оптантів (Рспр).

По донесенням з Ковна цей договір має бути відкинений, подібно як совітсько італійський договір. Причини цього є в обох випадках ті самі. Москва і Харків вважають, що в німецько-совітськім договорі є максімум концесій, які совіти можуть дати заграниці. „Правда", обговорюючи цей ратифікований вже совітами договір зазначує, що сов. уряд тільки з тяжким серцем згодився на ратифікацію цього договору, беручи під увагу його велике значіння.

Повстанчий рух на Кубанщині.

Збігці, що прибули до Варни розказують, що на Кубанщині повстанчий рух прибрав ширші розміри. Причиною цього є новий збір прод. податку, який викликав серед людности велике заворушення.

Совітська влада звалює вину за повстання на вернувших з еміґрації козаків і в слід за тим почала їх переслідувати. Багато козаків старається втечи за границю. Пійманих безумовно розстрілюють.

Козаки втікають до Бесарабії.

Румунські часописи доносять, що 15 козаків з офіцером перебралися біля Орсієва через Дністер і піддалися румунським властям.

На Криму.

Положення на Криму дуже важке. Людність голодує, а інтеліґенція буквально примирає з голоду. Праці не можна ніде найти. В Ялті при приході кождого пароходу беріг заповнюється просячими і продаючими всякі дрібнички інтеліґентами.

Як вдалось устроїтися небагатьом „щасливцям" видно з цього: проф. консерваторії Сараджек грає в шинку в Севастополі за 80.000 сов. руб. денно.; він має виживити сімю з 8 осіб, підчас коли фунт хліба коштує 200.000 руб.

Робітники терплять страшну нужду. Краще поводиться робітникам в пристані, котрі заробляють денно по 1 міліярдови руб. В портових містах зменшилась скількість трупів, що валяються по вулицях, з хвилею, коли приїхали Американці і почали робити кінематографічні знимки. Мимо американської допомоги голод не зменшився. За мішок муки можна купити дім. Татарська людність на 75 проц. вимерла. Ті, що можуть ще ходити, тікають в гори і займаються розбоєм.

В звязку з приготованням совітської влади до збору харчового податку, людність озлоблена. Всі ждуть спасення від якоїнебудь сили зовні, яка має дати клич до загального повстання. Ходять поголоски про заграничні інтервенції. Цими поголосками піддержується надія на спасення з під большевицької влади.

На Криму під цю пору находиться не більше 2000 красноармейців і стількиж жовнярів комуністичних частин (Рспр.)

Памятайте про пресовий фонд „Громадського Вістника"! — Жертви проситься слати до Краєвого Союза Кредитового у Львові (Ринок ч. 10.) на біжучий рахунок „Громадського Вістника".

Переговори в Берліні.

Програма переговорів в Берліні.

Кореспондент „Н. фр. Пр." доносить з Парижа: Вибір Берліна, як місце переговорів між представниками репараційної комісії і німецьким урядом, дасть змогу розглянути справу репарацій ширше і більш докладно, чим булоб це можливе в Парижі. Берлінські переговори дадуть змогу провірити справу репарацій і платничу спромогу Німеччини, при чому дасться німецькому урядови нагоду зробити нові предложення. Є надія, що представники рераращійної комісії зможуть вже з кінцем цего тижня винести відповідні рішення, що до мораторії.

Анґлійські надії.

Анґлійська преса обговорює широко справу берлінської конференції привязуючи до неї велику вагу. Дипльоматичний співробітник „Дейлі Телеґрафу" пише, що рішення репараційної комісії навязати переговори в Берліні, викликало полекшу серед дипльоматичних кругів. Загально надіються, що берлінські переговори облегчуть в значній мірі розвязку важливого питання мораторії.

Голоси французької преси.

Націоналістична „Ліберте" вважає подорож Брендбері і Моклє, як зовсім злишню. Репараційна комісія хоче довести за всяку ціну до порозуміння і хоче одночасно одержати час, щоби розгорячковані уми успокоїлись. Це є однак тільки блудна спекуляція, бо про розгорячковання Франції немає мови, а погляд Поанкаре буде за вісім днів такий самий, як і тепер.

„Тан" заявляє ще раз, що Франція стоїть твердо при своїх домаганнях і не згодиться на мораторію, довшу як до кінця 1922 р. Дальше буде мусіти Німеччина дати продуктивні застави, яких домагався Поанкаре в Льондоні. На це звернено вже окрему увагу французьким делеґатам.

„Ентрасіжан" думає, що берлінські переговори не будуть торкати питання німецьких сплат, бо як комісія так і німецький уряд мали вже дотепер нагоду ясно висказати свої погляди в тій справі. Темою нарад будуть правдоподібно способи, які довелиб до розвязки теперішнього конфлікту і вирішилиб передовсім рід сплат, заставів і т. д. Інтересовані круги надіються, що на льондонських переговорах буде можна винайти посередну дорогу, яка довелаб до порозуміння.

Шліть жертви на будову памятника на могилі Леся Мартовича до Пов. Тов-а Кредитового „Віра" в Раві Руській

„Podébradsko hladovejicim na Ukrajiné".

Подєбрад, 15. серпня 1922.

Під таким кличем уладило чеське громадянство купелевого міста Подєбрад і околиці (на Чехах, дві години їзди від Праги) 30. липня святочні обходи. В програму свята входили великий мітінґ під голим небом, похід алеґоричних возів і фестин в парку за містом. Свято відбулося величаво і дало доказ, що й в наші дні національної ненависти та байдужности до чужого нещастя можливі вияви дійсно людських почувань та єднання між окремими націями. Самий матеріяльний результат свята доказує, що тутешнє чеське громадянство із запалом піднялося акції допомоги голодуючим на Україні. Чистий прибуток із свята виносить 16.000 чеських корон, себто около три міліони польських марок.

З самого ранку 30. липня прибрало місто Подєбради святочний вигляд. По місті ходили українські студенти і студентки в українських строях разом з чеськими леґіонерами і соколами (пані і панове) в чеських строях і збирали добровільні датки на голодуючих. Кождий прохожий давав радо і діставав за се синьо-жовту відзнаку. За дві години були всі мешканці прикрашені українськими відзнаками. О 10. год. розпочався мітінґ на подвірю старинного замку колишнього чеського короля Іржого із Подєбрад. Говорив капітан леґіонерів п. Сікора, який тільки що приїхав з України. Говорив те, що бачив там. І це вистарчило, щоби на кождім лиці показалися щирі сльози співчуття та жалю. Тимчасом лаштувалися вози до походу коло місцевої соколовні. О 2. год. годині почався похід. Проводила його добірна музика. Перший віз представляв багату Україну. На ньому українські козаки селяне у своїх строях серед снопів збіжа украшеного червоними маками і блаватом. Україна, пишно прибрана, а над нею синьо-жовтий прапор. Другий віз ніс на собі війну із богинею знищення і воєнними інструментами. На третьому возі була приміщена голодуюча Україна. Високий катафальок з домовиною, а навкруги нього виголоднілі постаті в лахміттях. Студенти і студентки, які приїхали з Тарнова та з польських таборів природно грали цю ролю виголоднілих постатей з незвичайним успіхом. Останній віз прибраний під девізою „Подєбрадщина голодуючим на Україні" зображав несення помочі Чехами Україні. За алеґоричними возами їхали приватні повозки прикрашені цвітами, які стояли до розпорядимости гостям за добру оплату на ціль допомоги. Похід робив величезне враження і в супроводі місцевого населення та купілевих гостей двигався до парку, де відбувався фестин. Аранжером походу був місцевий архітект п. Дреман.

Лісовий парк був барвно прикрашений лямпіонами, прапорами та прапорцями всіх держав світу, а над ними домінували чеські і українські прапори в дружній злуці. Були уладжені чеські і українські кіоски та виставка діяграм і картограм із життя України. Із богатої програми фестину годиться згадати виступи місцевого чеського хору під управою шкільного інспектора Мунзара та українського пражського хору студентів і галицьких старшин під управою п. Бобека. Публика була незвичайно вдоволена з того, що чула і бачила. А спільний чесько-український комітет постарався, щоби кождий забавовий момент був звязаний із пожертвами для голодних України.

Зі сторони України належиться Подєбрадам признання та подяка за ці щирі вияви братерських почувань, належиться признання та подяка передовсім чеській місцевій егзекутиві цеї акції, яка стояла під управою голови місцевих леґіонерів

45 РИНОК

Купуй у жерела!

45 РИНОК

Добірні вовни на убрання і костюми, камґарни, коверкоти, ґабардіни, шевйоти, плащ. матеріяли, велюри, деветини

ГУРТІВНЯ ТЕКСТИЛЬНИХ ТОВАРІВ

при Централі Торгов. Агентур на Сході

у ЛЬВОВІ, РИНОК 45. (Ріг вул. Ґродзіцких)

Зефіри, Оксфорди, Перкалі, фляпелі, Бархани
Краєві і заграничні полотна.
Корти, цайґи і всякі бавовняні вироби.

45 РИНОК

Детайлічна продаж по фабричних цінах.

45 РИНОК

ТЕЛЕҐРАМИ.

Анґлійська відповідь в справі близького сходу.

Париж. Авас. Як доносять з Льондона до Матена, анґлійська відповідь на французьку ноту в справі близького сходу, вручена в Парижі, акцептує вибір Венеції яко місця пропонованої конференції. Конференція мається відбути на основах усталених в Парижі коаліційними міністрами загран. справ. Французька відповідь уважає достаточними анґлійські ґарантії для національних меншостий, за те жадає, щоби переговори мали за основу теріторіяльне status quo і відкинення всякої проби, яка зміряє до прискорення евакуації М. Азії. Французьке предложення відноситься до права ревізії кораблів, щоби забезпечитися перед контрабандою. Анґлійська відповідь уважає це предложення передчасним.

Недуга Де Валєри.

Деблін. (ПАТ.) Де Валера не здужає наслідком зранення гортанки. Перебуває в Ґрейстон.

Війська кемалістів.

Льондон. (ПАТ.) Авас. „Таймс" донесить з Царгорода, що війська кемалістів в окрузі Ісмід доведено сили 4 дивізій.

Берлінські наради.

Берлін. (ПАТ.) Члени репараційної комісії відвідали сьогодні держ. канцлера. Нині о год. 4. пічнуться властиві наради під проводом міністра скарбу.

Розправа проти духовників в Харкові.

Москва. (ПАТ.) В Харкові покінчилася розправа проти 70 правосл. духовників, обжалованих за контрреволюційну діяльність. Засуджено їх на 5 літ тюрми.

Литовська відповідь.

Рига. (ПАТ.) Ковенські часописи одержали текст відповіди литовського правительства на звідомлення конференції амбасадорів про услівя визнання Литви де юре. У відповіди литовське правительство годиться на виконання постанов версайльського договору відносно плавби на Німані, але робить це залежним від уступлення Поляків із заниманої ними литовської території. Заразом литовське правительство висловлює думку, що після визнання Литви де юре антантою, Зєдинені Держави не будуть противитися прилученню Клайпеди до Литви.

Французько анґлійське непорозуміння.

Льондон. ПАТ. Авас. Дейли Кронікль пише, що неправдивим є твердження, начеб Анґлія старалася використати французький довг яко політичне оружє і грозити ним Франції. Анґлія зріклася части французького довгу затягненого в Анґлії, але не може зректися цілого довгу, коли Франція веде окрему політику. За зречення довгу, довжник повинен щось в заміну виконати. Французька політика що-до підводних суден, воздушної армії і окупаційної армії опирається на потребі зоруження. Доки Франція не виявить охоти до попертя Анґлії в політиці відбудови Европи, не може домагатися від Анґлії зречення довгу.

Викриття комуністиської орґанізації в Ризі.

Рига. (ПАТ.) В Ризі викрито центр. комітет латишської комуністичної армії. Найдено матеріяли, які зраджують комуністичні пляни в відношенню до Латвії.

діри не лиш в бориславській копальні, але і сверлувати очима душі молоденьких семінаристок та ще одна симпатична учителька. Всі ці молоді люде пють каву і ведуть дуже небезпечні розмови, — головно небезпечні тому, що по українськи. При бічному столику сидить в товаристві свойого неідеального ідеалу і наслухує розмови Українців. Його товаришка спускає повіки, щоб свойому обличю надати хоч штучно невинного виразу, нишком шепче чулі слова, телеґрафує бездротно... щоб звернути на себе увагу у свого поліційного Ромєа, — але даремне.

Арештованого відводять на поліцію. Там переконується ревний охранник, що ті страшні Українці не писали листа до Петрушевича, тільки поезії во славу одної красуні, що у підозрілому пакеті, якого поліцаї боялися діткнутися, не було бомб — але два пуделка пасти „Erdal", шнурівки до черевиків, пара шкарпиток і ще деякі старокавалерські причандали, про які тут не можу згадати, з огляду на малолітних читачок.

Поет виходить на волю і стає героєм дня. Про нього говорить ціла Галичина, а польська і закордонна преса пише цілі статті про арештування українського поета за підземну працю, за спробу перевороту у Східній Галичині і т. д. Хто знає — може який анґлійський льорд зажадає інтервенції анґлійського уряду в справі арештовань поетів у Східній Галичині. Все можливе.

А його один товариш ходить по вулиці і думає: „Десь люди мають щастя! Посидять добу в арешті і зискують тим славу і популярність. Чому то не арештують мене? Можеб так спровокувати поліцію, щоб попасти в тюрму і дешевим коштом зробити себе героєм?

Товаришу Купчинський! Ти є дуже симпатичний хлопець і я не повинен здирати ореолу мученика, з твого незамученого чола. Але ти простиш мені, бо ти знаєш, що здирати ореоли і маски з життя — це моя улюблена робота.

Чмелик.

НОВИНКИ.

— **Хроніка.** Відпис. Starostwo w Kosowie. L. 10105|22. Lwów, dnia 2. sierpnia 1922. Do Wielebnego gr. kat. Urzędu parafjalnego jako urzędu metrykalnego w Kutach. Po myśli ustawy z 25|V. 1868 d. p. państw. Nr. 49 o międzywyznaniowych stosunkach obywateli Państwa zawiadamiam, że p. Zacharjasz Sieniutowicz nauczyciel w Rybne ur. 16/XI. 1889 w Kutach i wciągnięty do ksiąg metrykalnych gr. kat. Urzędu parafjalnego w Kutach Tom V. str. 89 zgłosił tu swe wystąpienie z obrządku gr. kat. Radca Województwa, Starosta Siekierski. За часів польської влади це вже третий народний учитель покидає свою національність та віру і переходить в табор противника. 1. це Петро Яцевюк з укінченою ґімназією в Коломиї, якого брат був професором української ґімназії у Вижниці на Буковині. За панський охлап, бо учительську посаду без доповнення матури учительської вирікся всего, що людині найсвятійше! Та свідки скону, (бо помер він 1. липня ц. р. в Кутах), говорять, що ізза цего якраз перебув він тяжку душевну муку. В його похоронах ні одна українська одиниця не взяла участи. Другий — це емер. учит. 70-літний старець, Іван Стасишин, людина, про яку і не слід згадувати; перейшов на польське і зараз одержав посаду звичайного учителя в Кутах, яку ізза хороби та пізного віку не міг впрочім як слід сповняти. І цей цего місяця помер. А в слід за ними — як бачимо — вибирається третій Захарий Сенютович, бувший старшина У. Г. А. Що цего спонукало, годі додуматись. Та жалю за ними не маємо Бо гнилий овоч нікому не придатний! — *В. Ц.*

— **Тернопільські студенти на волі.** Арештовані тернопільські студенти: Волод. Ничка, Петро Вацик, Тадей Кучерішка, Теофіль Демчук, Єфрем Самбірський, Єронім Грицина, Богдан Заплітний і Михайло Кірил — дня 19. серпня випущені на волю. За старанням оборонця д-ра Степана Барана рішила палата радних ухилити слідчий арешт ще 8. ц. м., але наслідком спротиву прокуратора, ця справа опинилася в апеляційному суді у Львові, де в цілости затверджено ухвалу радної палати. До цеї справи втягнено також яко співобжалованих студ. Ярославу Білинську зі Збаража, студ. Е. Мохнацького з Теребовлі. Карне слідство під проводом судді Репнійського продовжується. Обжаловується за провину проти § 285 і 287 к. з. (приналежність до тайних організацій).

— **„Саботаж" у Східній Галичині.** A. W. доносить, що дня 17. серпня недалеко Нового Села під Куликовом невідомі особи перервали телеґрафічний дріт в кількох місцях. „Czas" згадуючи це, додає, що такі „саботажі" повтаряються у Східній Галичині дуже часто.

— **До публичного відома.** Дня 26. серпня відбудуться військові вправи в острому стрілянню на боєвій стрільниці в околиці Голоско-Бруховичі-Грибовичі Малехів-Збоїська. Загрожені околиці будть оточені вартою, до вказівок і наказів, якої треба примінитись.

— **З життя інтернованих в Польщі.** Відповідаючи на чутки, будьтоби армію Петлюри і Балаховича розміщено здовж совітського кордону, польська преса доносить, що останки цих армій перебувають і дальше в Щепюрні і Каліші в числі 6.415 осіб. Майже всі інтерновані працюють в ріжних підприємствах і оплачують працею кошти свойого удержання.

— **З литовських змагань.** В Лідському повіті викрито тайну військову організацію, яка мала замір викликати протипольське повстання дня 15 вересня. Польська жандармерія арештувала богато осіб і сконфіскувала скад зброї, муніції і динаміту. Слідство виказало, що такі організації істнують на цілій території занятій Польщею.

— **Охорона памятників на Прикарпатській Україні.** В найблизчому часі на Прикарпатській Україні буде переведена реєстрація мистецьких й історичних памятників. Переведення цеї праці поручено д-ру Залізницькому.

— **Жертва необережности.** На днях при вул. Сикстуській у Львові молода жінка упала під колеса трамваю і потерпіла смертельні рани. Колеса поламали їй ребра і потовкли голову.

— **Смерть учоного.** В Парижі помер французький учений, член академії Ернест Лявісс.

— **Шахові змагання.** В Льондоні закінчилися всесвітні шахові змагання. Першу нагороду дістав Капаблянк.

— **Відомий дентист п. Яків Нас,** що тішиться широкою популярністю серед кругів нашого громадянства, повернув на днях до Львова і приймає в свойому заведенню як і передтим.

— **Пояснення.** Отсим заявляю, що я, Букало Семен, студ. фільософії, не маю нічого спільного з Семеном Букайлом, який є записаний на польську ветеринарію

„ЯК ВЕСТИ ЖИТТЯ!" Д-ра Ферстера (Lebensführung) в перекладі Юрія Кміта, вже вийшла з печатні і буде вислана на всі відомі адреси. Кожда інтеліґентна людина повинна обовязково цю книжку мати і прочитати. Замовлення приймає: А. ОКПИШ, Львів, Кадецька 4. Ціна з пересилкою 1000 Мп. 266 6—10

Курс грошей.

На неофіціяльній біржі нотовано дня 21. серпня: Американські доляри 8200—8250, одинки і двійки 8100—8150, канад. доляри 8060—8100, одинки і двійки 7950—8000, нім. марки 7·60—7·80, сотки 7·30—730, леї 59·00—60·00, дрібні 58·00—59·00, чеські корони 225·00—230·00, дрібні 220·00—225·00, рублі 5-сотки 140·00—160·00, сотки 140·00—150·00, 25-руб. 135·00—145·00, франц. фран. 630·00—650·00, фунт. штерль. 33.300—34.000, швайц. франки 1400·00—1450·50. Золото: 20-кор. 31.000—32.000, 20-франк. 30.000—30.500, 20-марк. 30.000—30.300, 10-руб. 38.000—38.500. Срібро: австр. кор. 635—645, фльорени 1650—1670, руб. 2400—2450.

ЛІТЕРАТУРНИЙ ВІСТНИК.

Сумне явище.

(В справі "Світа Дитини".)

В останньому числі „Світла" — яке появилося саме перед великими феріями, старався я звернути увагу інтересованих кол на так зв. нагороди пильности і тоді обговорював я всі істнуючі у нас дитячі видавництва. Розуміється, що слова статі звернені були головно до учительства, бо воно рішаючий чинник при того рода святах, як закінчення шк. року. Статя кінчилася висказанням надії, що наше учительство, а далі батьки і всі ті, що мають до діла з виховними справами, візьмуть в свої руки дальшу долю названих видавництв, не дадуть їм упасти, а на оборот своїм попертям поможуть їм розвинутися так, як цього вимагають потреби культурної нації у напрямі літератури для дітей і для молоді.

Як прикрий дісонанс одначе мусіло вразити оповіщення одного діточого видавництва, що ізза недостачі заінтересовання з боку громадянства буде мусіти застановити свою діяльність. Маю на думці часопис „Світ Дитини" і його видання. Одинокий часопис для дітей і сей не може остоятись мимо всіх зусиль з боку редакції. Нехай воно буде й так, що часопис не у всьому припадає кождому до вподоби (бо і хто в силі всіх задоволити?), то тоді є другі засоби вплинути на зміну у бажаному напрямі, а не в засіб мовчання і не піддержування. Але коли ще й до сього мусимо признати, що часопис належить рішучо до краще редагованих діточих видавництв, то направду дивно воно, що ми не в силі дати можности істновання одинокому діточому часописови.

В першу чергу обовязком учительства буде у своїх зорганізованих установах взяти на серце справу „Світа Дитини" і діточих видавництв взагалі. Не завадило би розвести розмову над часописом і його виданнями і результати розмов передати Редакції, щоби вона приняла їх яко дезідерати учительства.

У шкільній науці одним з помічних засобів — се лектура дітей й молоді. Для сеї цілі повстають навіть при найменших діточих установах і виховних заведеннях бібліотеки. Без них не можна подумати собі нинішної школи. І нехай би тільки кожда школа, а в більше клясових старші кляси завели свої бібліотеки, то вже тоді істновання часопису і видавництв запевнене. Йдім далі. З розпродажю одних видань — приходять матеріяльні засоби для дальших видань. А уявім собі тільки як дуже, як тяжко занедбане у нас поле під цим оглядом. Де в нас більші повісти і романи для молоді. Де переклади важних появ світової літератури для дітей і для молоді. Ми мусимо нашим дітям дати до рук книжку, що відповідала би їх потребі.

Зорганізоване учительство мусить мати на оці в першу чергу виховні потреби народу, мусить ці потреби зробити своєю особистою справою. Це не апель до милосердця чи плятонічний зазив тільки до обовязку, але це мусить виходити із самого єства учительського звання, щоби на цей бік вимогів національного виховання покласти бачну увагу.

Небаром надійде новий шкільний рік. Є нагода поставити справу серіозно. Є нагода заснувати діточі бібліотеки. Є нагода батьків заохотити до піддержання діточої літератури. Як зорганізоване учительство це сповнить, будемо могли повеличатися зараз так богатою діточою літературою для молоді, як цього вимагають інтереси українського народу.

Михайло Галущинський.

Ґергард Гауптман.

В осені цего року Німеччина святкує шістьдесятьліття народин визначного свойого драматурга, Ґергарда Гауптмана. Його твори здобули собі велику славу не лише в його вітчині, але і в цілій Европі. Немає одного народу цивілізованого світу, щоб не присвоїв собі його творів у перекладах. На українську мову перекладено такі драми: „Ткачі" в пер кл. Павлика; „Перед сходом сонця", перекл. Федя Федорцева і Б. Грінченка; „Ганнуся", „Візник Геншель" перекл. Крушельницького і „Затоплений дзвін" у перекладі Миколи Голубця. Цей останній твір дочекався у нас трох накладів: перший раз друковано в „Шляхах" другий наклад 4500 примірників, третий 50.000 примірників. „Затоплений Дзвін" виставлено в Молодому Театрі Курбаса в Київі 80 разів, з великим успіхом. На львівській сцені ще не було ані „Ткачів" ані „Затопленого дзвону". В Німеччині Гауптман серед сучасних німецьких драматургів займає перше місце. Його надбання для німецької літератури великі і цінні. Вибравши предметом своєї творчости майже виключно драматичну форму, він вложив у неї богато ідейного, мистецького і соціяльного змісту. Між иншим в драмі „Ткачі" він перший спробував обрати героєм твору не індівідуа, а масу, не особу, а цілу суспільну клясу, що гине під стопою капіталізму. Заглядаючи на дно суспільного життя, Гауптман створив цілу ґалерію нових типів, незнаних досі в німецькій літературі і поширив та збогатів техніку драми, новими символістичнтми прийомами, як наприклад в драмі „Затоплений дзвін".

Мало котрий із драматургів окрім Гауптмана вміє так відзиватись на пекучі питання сучасного життя, ловити настрої, що хвилюють душу сьогоднішної людини і відповідати на питання, що не сходять нам з уст. І тут лежить жерело його успіхів. Драми Гауптмана мали своїх противників, але вони завжди нарушували спокій і заставляли видців призадумуватись, доглянути в життю народу це, чого не замічалось досі. Це не значить, що Гауптман гонив за актуальністю і творив для „злоби дня" З найбільше актуальної теми, він умів викресати дійсно мистецький твір, а не зміняти сцену в політичну трибуну. В кожному творі він проявляв виключно своє індівідуальне обличя і сказати своє оригінальне і щире слово. Не вислуговуючись чиїм-небудь ідеям, не рахуючись із смаком сильних світа цего, він мав відвагу і силу іти своїм власним шляхом, не оглядаючись на нікого. Вглибився в ететичні, релігійні і суспільні пошукування людської душі, шукаючи сюди найглибшого коріння зла і добра. Мимо ріжнородности створених типів, ріжнобарвности в прийомах і техніці, творчість Гауптмана являє собою певну заокруглену цілість. Вона розвивалася органічно, згідно з одними і тими самими законами і цілями. Гавптман створив нову добу в розвитку драматичної творчости, новий етап у поступі техніки драми і поширенню її горизонту. Гауптман здобув свій успіх не відразу. На його дорозі богато боротьби, неудач і розчаровань, які він умів побороти і вкінці станути на своїй належній висоті.

Найкращі його драми зєднали собі богато поклонників і наслідувачів, які навіть творили окрему літературну школу. Сам він не витворив жадної школи, головно тому, що ніколи не спинявся довго на одних прийомах, а змінявся, жив, поступав вперед і боровся за нову щораз свіжу форму, так як кожний дійсний творець. Не накидав своєї техніки, форми як догму, як остаточну досконалість. І в тім його вартість. Гауптман станув на найвищому щаблі у „Затопленому Дзвоні" і „Ткачах".

Поки що — це найміцнійше його слово. Слідами „Ткачів" пішло богато драматургів, творців соціяльної драми, а відгомін „Затопленого Дзвону" чути і в нашого Черкасенка („Казка старого млина"). Обєктивна і безсторонна оцінка його творчости потрібує історичної перспективи, але вже й досі студії про драми Гауптмана в Німеччині і цілій Европі творять поважну бібльотеку. У нас про Гауптмана поки що не написано — майже нічого, поминаючи кілька газетних статей і вступних слів при перекладах.

О. Б.

„Останні подвиги малярства".

(З приводу книжки С. Маковського: „Последніе итоги живописі").

Блискуче написана книжка С. Маковського дає коротку, але ярку характеристику розвитку малярства, при чому спеціяльну увагу звернуто в ній на вияснення жерел того екстремістичного напрямку, який під іменем кубізму і футуризму запанував так неподільно над мистецтвом Европи. Недавній революціонер в малярстві Маковський, являється тут крайним реакціонером. Новіщі „подвиги" сучасних новаторів, здаються йому далеко менче зрозумілими, аніж всі ексцеси „Міра Іскуств" здавались колись сторонникам академічної традиції. Він відмовляє їм прямо імени мистецтва, хоч і знає що поміж змаганнями безпосередних передтеч кубо футуристів, імпресіоністів а сучасними новаторами, яких в певному розумінню важко не назвати мистецькими іконоборцями, всеж таки заходить якась ґенетична звязь. „Найхарактерніще — пише Маковський — це те, що на цілому світі з тусклою одноманітністю повторюються тіж самі прийоми, ті самі збочення, таж сама будова more geometrico, тіж самі ґротески під смак цивілізованих папуясів. Епідемія обійшла усі краї".

Тутже дає він деякі пояснення цього явища. Він признає, що „міжнародня мода і перед тим була законом малярства, що вся його історія складається зі зміни властивих мод, більше чи менче всім Европейцям спільних". Але це пояснення всеж таки його не задоволює. Вглиблюючись в причини явища, Маковський розкриває і другу причину. Посилаючись на заяви приклонників нового „комуністичного" мистецтва про те, що новій клясовій свідомости може відповісти тільки мистецтво, яке є запереченням „яких небудь мадон" і инших картин „клерикальної цивілізації", Маковський переконується, що „комуністичний устрій життя і те, що ми називаємо — мистецтвом, понятя, які себе взаїмно виключають".

„Є варварство і варварство, говорить він. Одно — зерно живе, друге гниле відцвітання. В експресіонізмі я живого зерна не бачу. І коли би усе сучасне малярство, відмовилося раз на все від инших шляхів і стало за одно експресіоністичне, це означалоб без сумніву, що европейському мистецтву прийшла смерть, що людство перейшло в ту фазу свого істнування, в якій йому вже не треба плястичного мистецтва". На думку Маковського, така небезпека заходить. Але він не тратить надії на відродження та в його імя закликає усіх до боротьби з цею „заразою біля шевизуючого проти мистецтва".

(*„Руль"*).

Бібліографія.

Н. Новаківська-Королева. ЖИТТЯ СВ. ВЕЛИК. ВАРВАРИ. Тарнів 1922. Ст. 32. 32⁰, „Українська автокефальна церква" ч. 16.

ГОСПОДАРСЬКИЙ КАЛЄНДАР" на рік 1923. III. рік видання. Львів 1922. Видавництво „Русалка". Ст. 90. 8⁰.

„НОВА УКРАЇНА", ч. 8—9. Серпень 1922. Зміст: *М. Шаповал*: Новітне яничарство. *О. Мицюк*: До чесько-українських торговельних взаємин. *В. Левинський*: Етика і соціялізм. *С. Гольдсман*: Антисемітизм, большевизм і жидівська політика. *П. Кречевський*: Білорусь в цифрах. *М. Сріблянський*: Чи може бути оправдання? Народне господарство. Соціялістичний рух. На Вкраїні. Українське життя за кордоном. Серед книг і журналів. Книжки і журнали надіслані до редакції.

„ПИСЬМО З ПРОСЬВІТИ" ч. 23—24. Серпень 1922. Зміст: *С. Шах*: Висота членської вкладки Тов-а „Просвіти" у Львові. *О. Саліковський*: Велико-українська суспільність в боротьбі за державність. *М. Курах*: Мати. *М. Возняк*: Про славного українського мудрця Грицька Сковороду. *А. Дівнич*: Театр на Закарпатській Україні. Дописи. По Україні. Українське життя на чужині. По світу. Посмертні згадки. Вісти з „Просвіти". З українського театру. Оголошення.

„L' UKRAINE SOVIETISTE". Quatre annees de guerre et de blocus. Berlin 1922. Ст. 279. 8⁰.

„МИСТЕЦТВО ДІЙСТВА". Державний колектив артистів ім. Гн. Михайличенка. „Будова й методи роботи". Ескізи композицій: „Перший будинок нового світу"; „Небо горить". Vydawnyctvo Kyjiv „Colfstrom" 1922.

Мініятурний випуск цього видавництва заанонсовано моттом такого змісту: „Нехай живе рівень в мистецтві! Земля народжує у величезних муках нових людей і нові світи. А власний голос революції кричить: Хто не йде в такт життю, станьте в бік і не плутайтесь поперек дороги. Ви, хто щиро відчуваєте, як бється пульс мистецького життя—розправте свої крила й будьте орлами сучасности, бо від вас вимагає історія великих дій. Колесо революції ставить вас у перші ряди боротьби за Велике, тож будьте сміливі!"

Музичні твори.

М. Гайворонський: УКРАЇНСЬКІ ПІСНІ, VI. випуск: 1) „Ані сниться, ні дрімиться" — мужеський хор, 2) „Ой горіше, горіше" — барітонове сольо в супр. мужеського хору. Львів 1922. Підручна бібліотека „Бандурист".

М. Гайворонський: УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ПІСНІ, VII. випуск: 1) „Ой горою пшениченька", 2) „Два братя травоньку косять", 3) „Ой коню мій вороненький" — мужеський хор. Львів 1922. Підручна бібліотека „Бандурист",

М. Гайворонський: „Пиймо цю чарку" (слова Б. Лепкого) — барітонове сольо і мужеський хор a capella. Львів 1922. Підручна бібліотека „Бандурист".

С. Людкевич: „ЧИ МИ ЩЕ ЗІЙДЕМОСЯ ЗНОВУ" (слова Т. Шевченка) — мішаний хор із солями альтовим і барітоновим в супроводі фортепяну. Львів 1922. Ціна 250 мп.

С. Людкевич: НАРОДНІ І ПОПУЛЯРНІ ПІСНІ: 1) „Там де Чорногора". 2) „Сонце вже сховалось" на мужеський хор. Львів 1922.

П. Ніщинський: „ЗАКУВАЛА ТА СИВА ЗАЗУЛЯ" — на мужеський хор a capella аранжував С. Людкевич. Львів 1922. Ц на 200 мар. п.

п. д-ра Суханека. Дуже щиро занявся цею акцією управитель місцевого купелевого закладу п. Новачик. Їм обом стояли до помочі пп. д-р Вондровіч, управитель Крагохвіль, інспектор Мунзар, архітект Дреман, аптикар Гайсельрайтер, від чеських пань Вондровічева і голова червоного хреста п. Боучкова та багато инших. Розуміється, що тутешня українська громада сповнила в цій акції свій національний обовязок. Вся важка технічна робота спочивала в їхніх руках. Старші громадяне і громадянки, студенти та студентки старалися всіми силами причинитися до успіху акції для своїх братів на Україні.

Треба згадати, що тиждень перед цим святом день 23. липня був голодовим днем для тутешної України в ціли збірки для голодуючих. З цеї нагоди, а також щоби обзнайомити Чехів зі справою голодуючої та воюючої України була уладжена в найбільшій салі міста святочна Академія, на якій член місії УНР. у Празі п. Бочковський виголосив реферат на чеській мові про Україну. Реферат був незвичайно інструктивний і навязував до чеських славних письменників та їх відношення до українського питання. Проспівано теж український та чеський гимни. Ініціятива до до обох свят вийшла від місцевого комітету несення помочи для голодуючих на Україні, в якого склад входять ректор української сільсько-господарської академії п. Шовгенів, від лекторського складу пп. Шрамченко і Безпалко, від студентів пп. Няньчур, Ільницький, Барцал, Заворницький і Гладій.

Viator.

При зміні адреси просимо не забувати подати і попередму свою адресу.

Польща під знаком виборів.

„Бльок національних меншостей".

Варшавський „Наш Курієр" доносить, що на днях зорганізувався виборчий комітет національних меншостей, який має поширити свою діяльність на всю територію польської держави за виїмком Східної Галичини. Комітет обіймає всі партії — російські, українські, білоруські, німецькі і жидівські, які істнують в межах Польщі. Виборчий комітет построєний на парітетних прінціпах, в складі трьох представників для кождої національности. Вигляди бльоку оцінюється на 60—80 мандатів. Українці, Москалі, і Білорусини, ще перед вступленням до загального бльоку, зорганізували свій окремий комітет, в який увійшли, між иншими і українські соціялісти.

По доляри.

Минулого четверга виїхав член П. П. С. Морачевскі в ціли заарангування збірки долярів на виборчу агітацію.

„Польське центрум".

Польське Народове Зєдночене Людове, Католицько-людова партія і Польскі Звйонзек Кресови, в парі з політичними і суспільними організаціями утворили виборчий комітет під назвою „Польске Центрум".

Стапіньскі і вибори.

Стапіньскі оголосив в „Пшяцелю Люду" скликання конгресу лівиці П. С. Л. на неділю 20. ц. м. до Ряшева в ціли вирішення питання виборчого союзу з пястовцями. З того приводу пише Стапіньскі м. и.: „Працюючий люд мусить виграти ці вибори по своїй думці, то значить, мусить здобути більшість голосів у соймі і сенаті, бо від того залежить удержання Пілсудского на становищі начальника польської держави. В противному випадку, колиб люд, борони Боже, програв ці вибори, президентом Польщі став би на певне Падеревскі, то значить, запанувалиб всевладно обшарники, великі капіталісти і ксьондзи. Наша держава сталаб середовищем всякої реакції Усі приклонники королів і царів найшлиб у нас приют, а це було би нашою загладою, бо цього не стерпілиб сусідні держави. Хлопи мусять побідити, то значить, мусять здобути майже 200 посольств і 60 сенаторств".

На прикінці підчеркує Стапіньскі, що сам не буде старатись о мандат і не прийме його в ніякому випадку, супроти чого він не заинтересований в справі виборів особисто.

З життя Українців у Німеччині.

Поминаючи „уповноважених послів-міністрів", їхніх конзулів і инших до недавна гонорових їхніх помішників, вершителів нашої долі, та кількох фаховців, які ще за мирного часу працювали у Німеччині, вся маса української інтелігенції живе дуже злиденно. І коли перші благополучно й спритно зараз же після того, як з „державного центру" перестали платити, перебігли з посольського будинку УНР. на большевицькі, правда менш визначні й гонорові, та всеж корисні з грошового боку посади, на яких тільки й роботи, що складання відповідної атестації про упертих контр-революціонерів і їхніх curr culum vitae.., — решта Українців перебиваються, як кажуть Москалі, з „хлеба на квас". Обмеження для чужинців, а також незнайомство з мовою, не дозволяють винайти якусь підходячу роботу, а до того валютові хитання вже й зовсім доводять до розпуки нашого брата. Жалоби на валюту можно почути навіть від наших ще до-недавна відомих „крезів", жалоби, правда, не завсіди щирі. Що до дорожнечі, то вона дійсно й серйозно починає загрожувати на зиму не одному з інтелігентської української маси справжньою небезпекою. В шуканині „гіркого" кидаються наші люде на всі боки й навіть на всяку „комерцію", так що купівля-продаж починають робитися звичайним заняттям. Той продає брилянти (звичайно чужі, по дорученню), той бігає по Берліну, відшукуючи серед „Американців" та инших валютових панів купців і пропонує віллю, будинок, окреме помешкання, футра, меблі, машинки до писання й навіть маєтки в совітській Росії... Инші, яких Бог наділив „талантом", поспішно організують хори, кабарети, балети й виспівують та витанцьовують, хоч і не завжди талановито, думаючи одну думку: як би прожити. Багато інтелігенції розбіглося по фабриках, заводах, копальнях, ріжних підприємствах та по сільських господарствах. Тут зустрінете і колишнього старшину УНР., і співака з капелі Кошиця, і студентів, що не бажають запобігати ласки у большевиків. Вони працюють з иншими нашими людьми, — колишніми військово-полоненими, інтернованими та збігцями, — й разом заробляють у важких, непривичних обставинах собі на прожиток. Взагалі важко, дуже й дуже важко...

Та як не важко, а всеж громадське українське життя не завмерло зовсім під впливом цих обставин і навіть у провінції, де тільки збилася в якому місточку купка Українців, воно зараз пробивається на верх. І треба тільки людині десь і якось улаштоватися, як вже дивись — там заснувався „гурточок", там зявився попит на українську книжку або на ґазету (на жаль, ні одної не має: на широку ногу розпочинали та й швиденько спасували.... „Українське Слово") і т. ин. Та відсутність ґазети занадто відбивається на справі обєднання всеї по Німеччині української маси, якій, щоб зовсім не здичавіти, приходиться читати то „Руля" то „Наканунє", а з них, зрозуміла річ, не багато цінного для нас Українців вичитаєш...

Таким чином на велике горе не має провінція звязку з центром, з Берліном, і той звязок тільки й підтримується що з Відділом Українського Червоного Хреста, який по трохи допомагає українській еміґрації, у всій масі своїй в більшости виявляючій демократичні, а не большевицькі погляди..

Що до центра, то тут, не дивлячися на гостроту боротьби за істнування, громадське життя йде по старому; іноді тільки під тягарем обставин трохи зменшуючи темп, иноді збільшуючи, але ні в якім разі не стримуючи його зовсім. Крім ворожого большевикам Відділу УЧХ. в Німеччині, який ось уже півтора року уперто веде свою допомогову акцію в обставинах самих несприятливих, істнують тут і инші організації громадського та добродійного характеру: „Українська Громада в Берліні" з проф. Богданом Лепким на чолі, „Спілка обєднаних громадських і добродійних українських організацій", головою якої є проф. Дмитро Дорошенко, „Спілка студентів Українців в Німеччині" — голова К. Батир, „Союз українських старшин" — голова Полк. Кость Новохацький, „Філія національної Ради Українських Жінок" — голова Зінаїда Мірна і „Союз Українських Євреїв".

Істнують тимчасові гуртування для переведення якоїсь тимчасової мети. Так у березні ц. р. повстала „Ініціятивна ґрупа по влаштуванню української вистави в Берліні" на чолі з п. Федором Луговенком і режісером Наталею Дорошенковою. Ця ґрупа уладила в травні місяці виставу на користь голодуючим вченим та письменникам і надіслала через Німецький Червоний Хрест пакунки до Київа. Відіграно було: „Зимовий вечір" — Старицького та „По ревізії" — Кропивницького. Крім перебуваючого тут і не концертуючого зараз хору О. Кошиця, який має відїхати до Америки, повстав невеличкий хор Стеценка. Співає також, але на провінції, теж невеличкий хор Є. Турули, який, правда, завдяки свойому складови (москалі й російські Німці) не має особливого значіння для нашої справи.

Нарешті протягом місяця липня уконституувався в Берліні з ініціятиви „Спілки обєднаних громадських і добродійних організацій" „Комітет допомоги голодуючим на Україні", на чолі якого став Володимир Винниченко, в чім предбачається запоруку ширшої, інтенсивної й продуктивної праці й не аби якого успіху. Вже зараз Кт, який щойно уконституувався й приступив до організації своєї праці, повів роботу в таких напрямках: інформаційнім (Інформаційна Комісія з д-ром В. Сімовичем на чолі) з метою найширшої інформації про фактичний стан голоду на Україні, про становище там культурних робітників про справедливе уділення помочі Україні з загальної міжнародньої допомоги Росії, про необхідність окремої допомоги Україні і т. ин.: фінансовім (Фінансова Комісія з проф. В. Ковалем на чолі) з метою через підкомісії зборщицьку, мистецьку й для зносин з установами притягнуті як найбільші грошові засоби на допомогу голодуючим на Україні й разом з Комісією Господарчою (голова Ф. Королів) і підкомісією транспортовою занятися негайною висилкою на Україну найпевнійшими способами пакунків; і нарешті в напрямку культурної допомоги (окрема комісія з тимже назвиском з. п. Є. Вировим на чолі) з метою допомогти Україні підручниками, книжками й иншими приладами в ріжних галузях науки й її господарства. До роботи мається притягнути ріжноманітні кола й національности еміграції з України.

Отже і в Німеччині українське життя не завмирає, а навпаки після періоду занепаду в звязку з нашими загальними невдачами і матеріяльною скрутою починає знову відживати. Вже чується дзюрчання нових живих струмочків. Вже помічається відживлення й консолідація сил, рветься на верх бажання стати знову до праці з новими силами й добутим вже досвідом. В цім і в тім також, що недавнє лихо очистило наші тутешні маси від зрадників і ренегатів, є певна надія, що в осени й в зиму громадське життя українських організацій розквітне знову пишним квітом. Є надія, що всі розкинені по Німеччині громадяне України складуть одну дружню сімю й може для того ми спроможемося навіть і на власний часопис.

Ф. Л.

Совітська Росія.

Поворот Леніна до влади.

„Сегодня" в кореспонденції з Москви доносить, що в совітських урядових колах надіються, що за 3 — 4 тижні буде можна видати офіціяльне повідомлення, що Ленін обняв знов свої службові чинности. Одначе ніхто не сумнівається, що на будуче Ленін не могтиме працювати так, як давнійше. Його роля буде зведена до представництва, присутности і головування на мітінґах, зборах і засіданнях.

Червона армія.

„Народні Лісти" пишуть, що під цю пору червона армія після частинної демобілізації числить півтора міліона жовнірів, так, що є одною з найбільших армій світа. На випадок війни ця армія може бути збільшена до 5 — 6 міліонів жовнярів.

При мирній організації червона армія складається з 32 стрілецьких дивізій і кромі цього з 20 окремих стрілецьких бриґад, 17 дивізій кінноти і 5 окремих кінних бриґад.

Стрілецька дивізія складається з 3 бриґад по 3 полки і по своїй силі відповідає армейському корпусови. Кінна дивізія складається з 6 полків кінноти.

Кромі цих частин в червоній армії є ще т. зв. части „особаго назначенія".

Кращу часть червоної армії представляє її кіннота (около 50.000 шаблюк). Вона користується спеціяльною увагою військової команди. Червона кіннота в значній части складається з добровольців.

Командний склад червоної армії.

По офіціяльним даним, командний склад червоної армії складався під кінець минулого року з 67 прц. начальників із селян і 72 прц. з робітників. Під цю пору обі ці ґрупи творять не більше як 66 прц. З цього числа 43 прц. є без всякого образовання, 13 прц. — бувші підофіцери і 10 прц. — покінчивші тепер воєнну школу. Останних 33 прц. начальників — старі кадрові офіцери і офіцери з часів світової війни. (Рпр.)

Крестинський в Москві.

Совітський представник в Берліні — Крестинський прибув до Москви. (Рпр.)

Тиф в червоній армії.

Совітська преса пише, що в червоній армії поширюється тиф. Число хорих на тиф виносить у воєнних округах: московськім — 1[illegible] прц., петроградськім — 21 прц., північно-західнім — 12 прц., приволжанськім — 55 прц., київським

— 20 прц., харківськім — 25 прц., південно-західнім — 30 прц., кавказькім — 8 прц.

Поголоски про відставку Калініна і Цюрупи.

По донесенням з Парижа, в найблищім часі під натиском лівого крила комуністів має уступити предсідник ВЦИК. — Калінін і голова совнаркому — Цюрупа. На місце Калініна має прийти Каменев.

Літвінов до журналістів.

З Москви передають слова Літвінова до журналістів, котрим він заявив, що „Гага доказала повну безхосенність дальших колективних переговорів. Ми з початку старалися прийти до порозуміння з усіми буржуазними урядами. Одначе тепер дорога до порозуміння йде тільки через сепаратні переговори з поодинокими урядами, при чім ініціятива повинна вийти від них. Сильне внутрішне положення совітів дозволює спокійно дожидати і не спішитися з декораціями. Деякі буржуазні уряди відносяться достаточно реалістично до Росії, щоби зробити нам совершенно конкретні предложення. Ми не відкидаємо також переговорів з поодинокими капіталістами". (Рпр.)

Обмеження привозу до сов. Росії.

Московський совнарком рішив ввести нові обмеження що до привозу деяких товарів до сов. Росії. Між иншим буде заборонений привіз деяких машин і сільсько-господарських знарядів.

Совнарком видав також заборону ввозити хліб із заграниці. (Рпр.)

Торговля сов. Росії з Фінляндією.

Як доносять з Москви, дня 15. ц. м. заключено поміж сов. Росією і Фінляндією договір, на основі якого сов. Росія закупила в Фінляндії 169 пароплавів.

Організація „живої церкви".

По донесенням з Москви, із загального числа 148 православних епископів 37 заявилося за приступленням до т. зв. „живої церкви". 36 епископів виступило з рішучим протестом проти нової організації, а 75 поки що займають невтральне становище.

На останнім засіданню „живої церкви" розсуджувано справу уневажнення виклятя Толстого і рішено внести цю справу під осуд церковного собору. Черговий і останній перед скликанням собору зїзд „живої церкви" відбудеться не пізнійше, як в лютім 1923 р.

Розстріл епископа.

Ревтрибунал в Іркутську засудив на кару смерти іркутського архиепископа Анатоля, за виступлення проти реквізиції церковних скарбів. Засуд виконано. (Рпр.)

Конґрес комуністичної молодіжи.

З Москви доносять: Одночасно з конґресом III. інтернаціоналу, скликаним на день 7. листопада до Петрограду, відбудеться в Москві третий зїзд союза комуністичної молодіжи.

Новий процес в Москві.

В найблизшім часі в московськім верховнім трибуналі має розпочатися новий великий процес проти членів поволжських організацій ес ерів, котрі сидять в тюрмі в Нижгороді (Рпр.)

Вулиця Домбаля в Петрограді.

На основі рішення петроградського совдепу, Пальменбаховську вулицю перезвано на вулицю польського комуніста Домбаля.

Совіти і Персія.

В Москві відбуваються засідання персько-совітської конференції в справі заключення почтової і телеґрафічної конвенції. (Рпр.),

Закик ВЦИК.

Як подають з Москви, ВЦИК. звернувся з закликом до меркуловців, в якім пропонує їм зложити зброю і визнати совітську владу, обіцюючи за це помилування.

Поанкаре в департаменті Мози.

Французька преса доносить, що Поанкаре виїхав 19. ц. м. з Парижа, щоби взяти участь в політичних зібраннях в департаменті Мози. Поанкаре мав виголосити в понеділок 21. ц. м. велику політичну мову в Бар ле Дюк. Повороту Поанкаре до Парижа надіються на середу 23. ц. м.

Поворот през. Масарика.

Дня 20. ц. м. вернув з Капрі на замок Лянах президент Чехословаччини д-р Масарик.

„Політичний жарт".

„Observer" пише, що ухвала льондонської конференції, щоби було розсліджене положення Австрії, заки буде їй уділена допомога, була політичним жартом. Допомога потрібна негайно, заки Середній Европі загрозить небезпека.

Депреціяція нім. марки.

Пат. доносить з Ліфилду: Підчас відкриття льондонської біржі дня 19. ц. м. плачено 5.700 нім. марок за фунт стерлінгів. „Дейли Телеґраф" обговорюючи цей спадок німецької валюти пише, що причину катастрофи треба шукати в цілком нествердженій поголосці про мнимі французькі репресії зглядом німецького уряду на випадок відкинення ним французького домагання.

„Таймс" пишуть, що ця частина французької преси, яка домагається сейчасової окупації басейну Рур, зглядно инших репресійних середників, віддає лиху прислугу державі і ослаблює надію на скоре полагодження кризи.

Доповнення рапалійського договору.

„Д. Альг. Цтг." доносить з Берліна, що німецький уряд опрацьовує проєкт доповнення німецько-російського договору в Рапалльо дорогою консулярного договору. Це доповнення торкає справ мореплавства і тороговельної конвенції.

Конґрес суспільної господарки в Берліні.

Пат. доносить з Гамбурга: В другім дни конґресу суспільної господарки розпочав дискусію виклад Р. С. Горштайн з Ціріху, який говорив на тему відбудови Европи. Д-р Бернгард з Кільонії виголосив довший виклад, де обговорював питання світової господарки.

Австрійсько-чехословацька фінансова конференція.

В. Б. К. подає з Відня: Австрійський канцлер д-р Сайпель і міністр фінансів Сегур відїхали 20. ц. м. до Праги. В понеділок 21. ц. м. мала відбутися в Празі конференція між австрійськими державними мужами і чехословацьким премєром та міністром закордонних справ д-ром Бенешом. В середу 23. ц. м. стрінеться д-р Сайпель з німецьким канцлером д-ром Віртом. Австрійський міністер закордонних справ остав, задержаний дипльоматичними справами у Відни.

Справа австрійського емісійного банку.

В. Б. К. доносить з Відня: Члени Надзірної Ради Англьо-австрійського Банку повернувши з Льондону заявляють, що банк цей згодився взяти участь в австрійськім емісійнім банку. Таку саму вістку подають щодо центрального Лендербанку. Оба банки домагаються одначе переведення деяких змін в статуті емісійного банку, щоби забезпечити його від залежности від австрійського уряду.

Завішення „Роте Фане".

Радіо з Айльвезе подає: Центр. орґан німецьких комуністів „Роте Фане" завішено на три тижні за передрук московської відозви з 10. ц. м. і за статтю, яка обжаловує баварське правительство за державну зраду.

Перед німецько-баварським порозумінням.

Баварський міністр Шіппер передав канцлерови Віртови письмо баварського премієра гр. Лерхенфельда в справі нової наради щодо подробиць закона відносно державного трибуналу. Узгіднення погляду на цю справу ще не осягнено. Письмо висказує надію, що переговори закінчуться повним успіхом і дадуть тим самим змогу баварському урядови, відкликати попереднє розпорядження.

Німецький торговельний білянс.

Пат. доносить з Берліна: Німецький імпорт в першій половині ц. р. виносив 142 міліярдів, експорт знова 130 міліярдів марок.

Збільшення німецького буджету.

Німецька преса доносить, що остання підвижка платень державних урядників збільшить німецький буджет о 110—120 міліярдів марок.

Югославенська королівська пара в Марієнбаді.

„Н. Фр. Пр." доносить, що до Марієнбаду прибули сербський король Олександер і королева Марія. Королівська пара прибула „інкогніто" і замешкала в готели „Ваймар", де мешкав колись англійський король Едвард. В списі гостей подався король як граф Аваля.

Енвер паша жиє?

Радіо з Бордо доносить з Туркестану, що вістка про смерть Енвера Паші не стверджується.

Спис населення в Чехословаччині.

В чеських „Лідових Новінах" поміщує голова статистичного уряду д-р Вайрер вислід спису населення в Чехословаччині. Стан населення по національностям представлявся 15. лютого 1921 р. ось як: Чехословаків 8,759.186, Німців 3,122.000, Мадярів 745.935, Українців 459.346, Жидів 180.332, Поляків 75.656, инших національностей 22.285.

Дописи з краю.

Козова.

Загальні збори філії „Просвіти".

Загальні Збори Філії Товариства „Просвіта" відбулися в Козовій 15 серпня 1922. р. в льокалі Читальні „Просвіти" при співучасти 8 делеґатів Читалень і 2 делеґатів сіл, в котрих мають відновитися Читальні.

Збори відкрив д-р Михайло Західний і здав звіт з діяльности Філії за час від дня 8. грудня 1921. р. до 15. серпня 1922. р.

Звіт долучується до протоколу.

Виділови уділено абсолюторії з подякою через повстання з місць, п. Василеви Чаплі за його безінтересовне сповнювання обовязку скарбника, секретаря і кольпортера Філії.

Звіти з діяльности Читалень зложили:

1) Лука Кушнір з Плотичи, 2) Стефан Галаса з Кривого, 3) Степан Гуцал зі Слободи золотої, 4) Михайло Бойко з Золочівки, 5) о. Павло Штокалко з Кального, 6) Ліщинський з Вибудовз, 7) Захарій Чструбецький з Кізлова.

Вписалося 22 членів. Головою Філії вибрано о. Павла Штокалка, пароха з Кального, а нововибраний Виділ уконституовався як слідує:

Василь Чапля з Козови заступник голови, Іван Штабалюк з Козови секретар, радник Іван Масляк з Козови касієр, Лука Кушнір з Плотичи контрольор, Степан Гуцал зі Слободи Зол. член, о. Антін Радомський з Каплинець член.

Заступниками членів Виділу вибрано: Олексу Гудзяка з Козови, Степана Галасу з Кривого і Михайла Грамяка, сина Федька з Геленкова.

До контрольної Комісії вибрано: Олександра Наконечного і Івана Питля з Козови, та о. Миколу Салія з Будилова.

При внесках поручено новому Виділови завести при Філії в Козовій понеділковий дижур в часі ярмарку для порад в просвітно-культурних справах, порушено справу летучих бібліотек і справу відносин аматорських кружків до Виділів Читалень.

Нововибраний голова висказав признання уступаючому з Виділу по причині переїзду до Бережан д-ру Михайлови Західному. На політичних вязнів зібрано суму 5000 мар. п.

Головою Зборів був радник Ів. Масляк, секретаріював Лука Кушнір.

РІЖНІ ВІСТИ.

Засідання Найвисшої Ради.

„Н. В. Таґебл." доносить з Франкфурту, що з ініціятиви Мільрана скликав маршал Фош засідання Найвисшої Ради, в якій візьмуть участь маршали: Петен, Файоль, Ноле і Дежут. Із цим останнім прибудуть до Парижа всі ґенерали надренських військ і губернатори Штрасбурга та Мецу. Крім того, як подає згадана інформація, мають взяти участь в нарадах провідники французьких військових місій в Польщі і Чехословаччині ген. Діпон і Міттельгаузен та начальник бельгійського ґенерального штабу разом з комендантом бельгійських військ в Надренії.

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

З дороги життя

Дешева популярність.

За останні роки майже кождий Українець був арештований і зазнав тюремних гараздів. Колись історик змалює теперішні події яскравими красками, як страшну траґедію, хоч зовсім неслушно, бо всі арештовання, шпіонські авантури, поліційні фортелі, мають в собі багато комізму і гумористичної закраски. Сьогоднішна доба це не лиш траґедія, але фарса, комедія — як і ціле життя. Кождий медаль має дві сторони — так як і життя.

Ось на днях розтрубіла преса, що молодий український поет Купчинський арештований. На цю новинку забилися смутно тисячі дівочих сердець — а люде з буйною фантазією уявляли собі цілу красу, грозу і драматизм хвилі, коли то поліція провадить „закутого в кайдани" трубадура січового стрілецтва. Хто знає — може ця подія послужила темою для якого молоденького письменника з під прапору небіжки „Митуси". А в майбутньому може новий Єлисей Карпенко напише другого „Момот-Ніра", на тл арештовання молодого поета, коли ця подія відійде в історичну перспективу і набере поетичних красок. А справа з арештуванням виглядала дуже примітивно і нецікаво, а іменно ось як: До каварні зійшлися дуже небезпечні українські діячі: один музик, що цілий світ бачить тільки в своїй скрипці і навіть любить дівчат таких худеньких і пискливих, як скрипка (він сам також худий як скрипка), один революціонер-фейлетоніст, що безнадійно мріє про революцію в серці одної дівчини і пише розгнівані новелі, один белетрист, що любується в Отаманах Шалених — чи то Зелених, один король сальону, що вміє вертіти

ЖЕРТВИ

Голодній Україні.

По 400: Гараджук П., Хімчак К., Пітиляк Ю., Скомачук В., по 300: Пітиляк В., Самок щук В., Стефурак Ю., Копіщук І., Скопачук О., Филипчук І.. Остафійчук Ф., Цвілинюк Ю., Пітиляк О., Хімчак Ф., Стефурак І., Джаголюк Н., Соломійчук П. по 200: Готич О., Чиркалюк І., Хімчак І., Филипчук Н., Ілюк І., Джаголюк І., Магнич А., Рибак І., Гердежжук А., Проданюк В., Гелетюк І., Фесюк М., Хацюк Н., Кермощук Ф., Калинюк П., Бойчук В., Савюк Н., Савюк М., Мілащук П., Петращук І., Малнич Ю., Боднарук І., Сконачук П., Бойчук Г., Копчук Т., Стефак М., Бігуляк М., Мимащук І., Коровчук Я., Дутчак Д., Семечук Д., Прокопишин М., Сумарук Н., Ілюк Д., Томюк Я., Рибак О., Мамчук О., Гонтарук І., Спіндзяк М., Кузменюк Ю., Стефурак М., по 100: Филипчук П., Марійчук О., Урденчук Я., Стефурак П., Зетинюк В., Филипчук В., Спіндзяк М., Додюк П., Юркевич Н., Верижак Ю., Чуперчук М., Мегединюк М., Скомачук І., Скомачук Л., Кініщук В., Кімейчук Я., Скомачук В., Коржук Л., Верижак Г., Готич І., Копчук В., Ігнатюк Е.. Повшук О., Рибчук В., Ілюк В., Івасюк Д., Бобрук А., Харук Д., Івасюк Ю., Гараджук Л., Портяк Н., Фесюк Т., Заболотовський В., Заболотовський О., Заболотовська Я., Мендель Фаєр, Храпчук І., Кімейчук Л.. Шипчук Л., Зузяк М., Мілащук Ю., Палагнюк І., Додюк Д., Шуфлетюк К., Кермощук Я., Ілюк А., Кермощук О., Чорнокниш К., Соломійчук Д., Боднарук А., Футураш Д., Данилюк К., Коміщук В., Рогатимюк Т., Рогатимюк М., Палійчук Д., Павлюк І., Остафійчук І., Остафійчук Н., Мігащук М., Лучук В., Спіндзяк В., Тупелюк Ю., Ванджурак П., Мосорук М., Ветощук Н., Бойчук В., Демянюк П., Білінчук Н., Бойчук І. Инші нище 100 мп.; разом 123.168.

187.389 **Повіт. коміт. Бучач**, 51920 с. Переволока (зб. о. Олесницького й п. Кухтина), 35945 с. Пишківці зб. о. Мартиника, 35255 Нагорянка зб. сем. і акад. молоді, 26730 о. Любович зб. на відпусті в Рукомиши, 23672 с. Сновидів зб. п. Шленкевичівної, 22490 с. Возилів зб. о. Шлемкевича, 17955 + 400 кг. збіжа с. Бариш зб. о. Козловського, 15076 + 611 кг. збіжа с. Трибухівці зб. Коцюби й п. Кузика 12470 + 108 кг. збіжа с. Заривинці зб. п. Піруса, 11240 + 142 кг. збіжа с. Зубрець зб. о. Збудовського, 9853 + 118 кг. збіжа с. Зелена зб. п. Косарчина, 8000 с. Бобулинці зб. о. Блавацького, 7200 с. Рукомиш зб. о. Барановського, 5136 с. Костільники зб. учит. Козака, 5000 о. Помірчук з Жизномира, 4500 с. Губин зб. о. Чужака, 4000 + 200 кг. збіжа с. Осівці зб. о. Гнатова, 3100 с. Озеряни зб. о. Андриїшина, 2740 + 176 кг. збіжа с. Цвітова зб. п. Сандуляка, 2632 + 250 кг. збіжа с. Кійданів зб. о. Гнатова, 1680 о. Нестайко Д. зб. з празнику, 1000 + 182 кг. збіжа с. Петликівці ст. зб. о. Плешкевича, 1000 о. Лотоцький В.

С. **Могильниця п. Будзанів** (через п. Гарматія Л.): 7000 Гарматій Л. і П., 5000 Садовська, по 3725 в збіжу Брухівський А., Мазур М., Возьний П., Зюлковська М., 500 Карманський Р. син П., по 100: Проців Г., Войцеховська М. доч. П., Процівна Е., Тарнопольський П. син Т., Малюська А., 20 Довбня М.

Комітет с. Волчківець пов. Снятин: 5000 о. дек. Дмитраш А., на 4050 мп. в збіжу зложили: Гиманик М., Тимош І., Микитюк І., Жминдак Л., Жминдак Д., 4000 Тимчук В., 3000 Чернявський М., по 2000: Протасик О., Зеленко В., Шпичка П., Зеленко П. син І., Дідик П., по 1000 Библюк Т., Легкун А., Гавдун І., Тимчук А., Равлюк Н., Плахта І., Кознюк І., Гавдуник Т., Шинкарик П., Гавдуник С. син П., Шинкарик В., Гавдуник П., Федірчик Н., Гавдуник В., Стецик М., Стецик І., Шинкарик М., Харитник І., Баланик М., Залеський Д., Запаринюк О., 980 Левко Д., по 500: Чержевський І. син Л., Леко І. син О., Чернявський І. син В., Ласійчук І., Чернявський Н., Шинкарик Н., Фотчук Н. з Тулови, Довганик І., 400 Різун С. син П., 300 Чернявська П., по 250: Драганюк В.. Драганюк І., по 200: Шипка В., Романюк М., по 100: Плахта А., Зеленко О., Баланик І., Чернявський І.

Жертви в збіжу: 25 кг. Равлюк В., 23 Шипка А., 19 Баланик В., 16 Чернявський Н.—по 10 кг.: Чернявський Д., Різун А., від 10—1 кг.: Плахта І., Рурик А., Григорійчук П., Штефак І., Чернявська О., Корійчук В., Баланик Г., Рурик Ф., Петрук Т., Чернявський Т., Тимчук В., Зеленко Г., Чернявський В., Чернявський П., Корійчук І., Онищук П., Пухкий Г., Корійчук Д., Антонійчук Н., Левко П., Левко Ф., Тимош Н., Драганик Ф., Пудик М., Орищук В.

С. **Княже пов. Снятин**: 1200 мп. Винничук В., 1000 Миронюк П., 580 Курилюк Д., 540 Ластовецький Д., по 500: Маценко М., Винничук П., Курилюк В., Яремійчук Н., 300 Фербей Д., 260 Никифорук С., 220 Мерлюк С., по 200 Данилюк Д., Кибіч С., Бидан М. Мерлюк Д., Делевський Д., Фербей І., Винничук І., Данилюк Н., Грицюк М., Фербей М. Гумен Ковма, Винничук А., Теремтюк Д., по 175: Фербей С., Вакарук Д., по 160: Грицюк Н., Фербей І., Данилюк М., по 150: Фербей С., Миронюк І., Маценко П., Курилюк О., 140 Миронюк 130 І., Фербей І., по 120: Гнідан П., Курилюк Г., Данилюк Ф., по 100: о. Дрогомирецький Е. парох, Делевська М., Фербей С., Винничук Ф., Винничук І., Стрижаковський Н., Фотчук М., Никифорук Р., Долевський І., Фербей Г., Мерлюк Ю., Дмитрук П., Фербей Н., Винничук О., Фербей Г., Фербей Т., Гнідан Ю., Данилюк В., Найда І. з Тучап, Курилюк Н., Грицюк Д., Винничук І., Гнідан П., Фербей С., Мерлюк П., Никифорук Д., Фербей Д., Бойчук М., Ориджук Д., Фербей Ф., Винничук С., Данилюк Д., Хобзей Ф., Сорохан Т., Фербей Д., Грицюк І., Гораш І., Гаврильчук С., Семарюк І., Мошук П., Романюк В. инші нище 100 мп. — разом 19.798 мп.

С. **Завалє пов. Снятин**: по 500: Одинський Н., Герелюк П., Мариянич, Боднарук І., Ковалів В., Гунько Н., 350 Бойчук Р., 250 Николайчук П.

Повіт. коміт. Самбір: 35415 Збірка коло церкви в Самборі, 35000 Громада Викоти, по 5000 Нагірний Л., каса „Народний Дім", по 3000 Волянський В., Горбацьо І., по 2000: Баранецький О., Юзефович В., Ляшецький В., Чиж І., 1600 Козбур І., по 1500: Розен Роза, Голинський К., по 1000: Іванчук Г., Хоміцький Я., Кульчицька М., Филипович В., д-р Гуркевич В., Княжинський А., Козакевич В., Горницький Т., Пасимович Н., Політило В., Рибчук І., Бережанський В., Копистянська З., о. Білинський С., Івашків М., Носалевич М., Магурська А., Завадзка Т., Ригус А., Павликова О., Покотило П., Рогульський І., Кузьмак М., Лехіцький З., д-р Галущинський М., Кобилянський М., Туркевич І., Нижанковський, Тарнавський І., Сабат І., 750 Василевська.

ОПОВІСТКИ.

Вступні і поправчі іспити в школі ім. Шевченка і приватній учительській семінарії відбуватимуться в днях 1. і 2. вересня. Зголошення до вступних іспитів приймає Дирекція школи в послідних днях серпня. Кандидатки на І. рік семінарії мусять предложити також свідоцтво здоровля, виставлене урядовим лікарем. Рік шкільний починається 4. вересня.
396 а) 1—5

Доповняючі вписи до всіх кляс 7. кл. всенародної дівочої школи ім. Шевченка у Львові при вул. Мохнацького 12. і поміщеної тамже приватної учительської жіночої семінарії УПТ. (І. і ІІ. р.) відбудуться в днях 29. 30 і 31. серпня с. р. в годинах від 9—12 рано і від 3—5 ої по полудни. При вписах треба виказатися: метрикою хрещення, послідним шкільним свідоцтвом і посвідкою щіплення віспи.
397 1—5

Жіночі семінарійні курси У. П. Т. в Тернополі. Вступний іспит на І. курс семинарійних курсів відбудеться дня 31. серпня 1922. а на вищі курси в перших днях вересня. Зголошуватися належить дня 30. серпня ц. р. від 9—12 год. рано в канцелярії Управи, де можна засягнути блищих інформацій. Шкільний рік розпічнеться 1. вересня 1922. — УПРАВА.
376 3—3

Вписи до торговельної школи тов. „Проєвіта" у Львові, вул. Корнякт в ч. 1. приймаються в днях 31. VIII. і 1. IX. ц. р. від год. 10—12, вступні іспити 2. IX. о год. 9. а наука пічнеться Богослуженням дня 4. вересня о год. пів до 9 рано. — Управа Школи.
383 2—3

Висший Музичний Інститут Філ. Т-ва ім. М. Лисенка в Станиславові. Вписи на шк. рік 1922/23 відбудуться в днях від 1—4. вересня в канцелярії Інститута вул. Голуховского ч. 20, І. пов. Пляном науки обняті предмети: сольовий і хоральний спів, фортепян, скрипка, теоретичні предмети, як також инші орхестральні інструменти. Фахові учительські сили. Про услівя приняття в канцелярії Інститута від 1. вересня. — *Ос. Залеський* директор.
396 1—2

Місто повідомлень про наше вінчання, яке відбулося 30. VII. ц. р. зложили Семен і Серафина зі Сполітакевичів Юрчуки 2000 Мп. на Голодних.
395 1—1

ЛИСТУВАННЯ.

(Запити і відповіди).

Мрія моя! Лист одержав. Не журися. Тужно і тяжко без тебе. Дай вістку — що дальше? О.
413 1—1

Дрібні оголошення.

ВПРАВНИЙ солідний інструктор, відзначаючий матурист, пошукує лекцій з обсягу всіх кляс гімназ. Зголошення до Адміністрації „Гром. Вістника" під „Фільозоф".
385 2—2

ПОШУКУЮ совісної учительки, жіночий семинар, від вересня 1922. Зголошення Петро Бохенський, Збараж.
354 2—2

ДЛЯ двох учениць покій з харчем за віктуали. Зелена 54. І. поверх двері 4.
374 2—2

ПОЧАТКУЮЧИЙ кандидат нотаріяту шукає посади від 1. листопада. Ласкаві оферти слати до 1. вересня ц. р. Степан Галай, Адмін. „Гр. В.".
372 2—2

ПАННОЧКИ знайдуть приміщення при українській родині, Красіцких ч. 15., партер на ліво.
387 2—2

ПРИЙМУ на мешкання 2—3 учеників(ць) з одної родини в чім інструктора(ку) для панночки для вищих кляс гімн. Зголошення приймає з чемности склеп Жін. Спілки „Труд" Львів, Ринок ч. 39., І. пов.
388 2—2

ПОШУКУЮ здібного помічника з відділу корінного і одного здібного буфетовця з добрими рекомендаціями. Зголошення з заподанням услівій на адресу: БРУНЕЦЬ, Підгайці.
351 3—3

ПРИЙМАЮ строєння і направу фортепянів. Сикстуська ч. 30, Турус для Ю. Клименка.
364 3—4

ХЛОПЦІВ до кушнірства прийму, вимагаю середну школу від першої, солідність, послух, сприт і поруку родичей. Львівські мають першенство. Карпяк, Куркова 11 а.
333 а) 5—5

ДВОХ МОЛОДИХ, інтеліґентних мущин глядають кавалерської комнати евентуально приміщення при родині. Винагородження після умови. Ласкаві зголошення до Адміністрації „Гром. Вістника" під „Вдячність"
350 1—1

ГЛЯДАЮ станції у Львові при щирій українській родині для учениці VIII. кл. ґімн. — Яворський Урмань, п. Поморяни.
398 1—1

СКЛАД нот Романовича 11. бічна площі Академічної. Висилка на провінцію.
406 1—4

АДВОКАТ Д-р ЧОРНЕНКО в Солотвині пошукує сейчас рутинованого концепіента
405 1—5

СТАРШІ бездітні люде приймуть сейчас на станцію ученків до ґімн. або семинар. учит.; добра опіка запевнена. Голоситись прошу на адресу: Володимир Яворський, Станиславів, ул. Шевченка 15.
407 1—2

ПОМІЧНИК бухальтерійний пошукує посади. Ласкаві зголошення до Адміністрації „Гром. Вістника" для „Бухгальтерійного помічника".
367 1—1

НА СТАНЦІЮ прийме учениці, вдова по урядникові Дубравська.
418 1—1

ВІПЛИВАР ДЗВОНІВ (ґісер) Українець, пошукує відповідного заняття найрадше при фабриці дзвонів як спільник. Зголошення слати: „Гр. Віст." під „ґісер".
419 1—2

КАВАЛЄР літ 27 промисловець торговельний пошукує товаришки маєтної до спільного життя. Ласкаві зголошення до адміністрації під А. Д. в Сколім.
421 1—1

МОЛОДИЙ МИСТЕЦЬ присвятить свою працю тому, хто дасть помешкання. Зголошення до „Гр. В." під „Nolens".
420 1—1

СТУДЕНТ прав прийме лекцію. Ласкаві зголошення з чемности приймає уряд парохіяльний в Деревлянах, п. п. Камінка струм.
414 1—1

ПАННОЧКА пошукує кімнату в інтеліґентній родині. Зголошення: Руська 3/II., бюро праці.
415 1—2

ПОТРІБНА доходяча для варення обіду і спрятання. Потоцкого 58., портієр для інжинера.
381 1—2

ПРИЙМЕ 2 учеників з низшої ґімн. на мешкання, за спож. артикули і доплатою, учитель фах. школи. Близші пояснення подасть з чемности Жін. спілки „Труд", Львів Ринок ч. 39. І. пов.
408 1-3

ДІМ, 6 убікацій, 4 вільних, гарний город овочевий. Богданівка 23. Вентик.
394 1-1

КОНЦІПІЄНТ з практикою провінціональною сейчас пошукуваний. Зголошення письменні або устні. Кляфтен, Львів Гофмана 9. І. поверх.
409 1—1

ОЖЕНИТЬСЯ можливо скоро з відповідною бездітною женщиною до 35 літ, учитель на селі літ 39. Лист слати Rymanów, poste restante 66.
392 1—1

ФОРТЕПЯНИ і пяніна, солідне строєння, направа, відновлення, купівля, продаж, оцінка. Замовлення до Адміністрації „Гром. Вістника" під „Строїтель Б".
401 1—3

УЧЕНИК VIII. кл. ґімн. глядає лекції в Перемишли від вересня. Зголошення до Адміністр. під „Математик Б".
403 1-1

ПОШУКУЮ станції для одної учениці „Труду" у Львові. Услівя слати: К. Садлик, Чашин п. Нове Загірє.
402 1—1

ІНТЕЛІҐЕНТНА і енерґічна в середнім віці женщина, займеться домашною сільською господаркою і вихованням дітей, — у Львові — радше на провінції. Зголошення під „М. У. 28." до Адміністр. „Гр. Вістника".
400 1—1

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

ДЕНТИСТИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ

Д-ра ШИМОНА РАПАПОРТА

Львів, вул. Сикстуська, 17.,

без болю пльомбовання і виривання зубів, штучні зуби в кавчуку і золоті по дуже **приступній цінї**. — П. П. Пацієнтів з провінції полагоджується в найкоротшому часі.
417 1—10

ПОДЯКА.

В тяжкім горю по страті свого найдорощого мужа Івана ВІТУЛЬСЬКОГО, складаю отсим щиру, сердечну подяку всім, хто віддав послідню прислугу мойому дорогому Покійникови, а передовсім Впр. оо. Боклащукови і Скипакевичеви, Сестрі настоятельці Закоронки в Заліщиках, Вп. д-рови Долинському і тим Товаришам і знакомим Покійного, які своїми відвідинами осолоджували Його послідні хвилі. Дальше сердечну подяку складаю Впр. оо., які приняли ласкаво участь в похоронах, а іменно Всч. о. Ванассому з Угриньковець, о. Боярському з Новосілки, о. Фльорчукови з Дуплиск, о. Руденському з Жежева, о. Ганкевичеви з Винятинець, о. Ганкевичеви зі Звинячя і о. Скипакевичеви зі Заліщик, а зокрема Впр. оо. Фльорчукови і Скипакевичеви за їх теплі промови при виносі тіла Покійника з хати і Церкви, дальше Вп. д-рови Барановови за щире надгробне слово, диріґентови хору проф. Найданови і усій українській молоді, Вп. Паньству Юрковим, Вп. п. директоровій Маковієвій, Вп. п. проф. Стажинській, які так сердечно занялись урядженням похоронів, господарям зі Заліщик Старих, які помогли відбути Покійному послідню дорогу, наконець всім знакомим і принявшим участь в похоронах, які зложили мені устно або письменно слова співчуття і потіхи.

Ще раз всім сердечне Спасиіг.

404 1—1 **Ольга Вітульська.**

Прегарні кольорові образи до наглядної науки у народних школах з области всесвітної історії та природничих наук має на складі: — — — — — — — — — — — —

КНИГАРНЯ НАУКОВОГО ТОВ-А ІМЕНИ ШЕВЧЕНКА

Ціна одної картини 3000 мп. У ЛЬВОВІ, РИНОК Ч. 10. Ціна одної картини 3000 Мп.

Збірник літургічних і других церковних пісень на мішаний хор д-ра Ст. Людкевича.

Одержати можна в книгарні **Ставропигійського Інститута**

49₁ Ціна 1500 мп., порто 100 мп. 5-6

Присилайте передплату!

Позір! Читайте!

Аматорські театральні гуртки! Товариства „Просвіта"! Відбито на машині до писання пєси, що добре надаються до аматорських вистав по місточках та селах: 1) „Розумний і дурень" — Ів. Тобілевича (Карпенко-Карого), комед. на 5 дій, ціна 900 мп. — 2) „Нахмарило" — Б. Грінченка на 3 дії, ціна 800 мп. — 3) „Не співайте півні — не вменшайте ночі" — С. Васильченка на 3 дії, ціна 700 мп. — 4) „Як ковбаса та чарка — то минеться й сварка" — М. Старицького на 1 дію, ціна 600 мп. без пересилки.

Замовляти на адресу:

В. Завадський Львів, Ринок 43/I.

363 15/II. Можна за післяплатою. 2—3

Надзвичайні Загальні Збори

торг.-пром. Спілки „Єдність" кооперативи з обмеж. пор.

в ДУНАЄВІ

відбудуться дня 3 вересня 1922 р. о 2-ій год. по пол. в домі п. Німировського Петра під ч. 157.

з слідуючим порядком:

1) Відчитання протоколу з останніх Загальних Зборів.
2) Звіт Управи з діяльности за перший піврік істнування.
3) Внески і запити.

Дунаїв, 16. VIII. 1922.

УПРАВА:

Найда Степан справник — Німировський Петро касієр — Фенчинський Микола книговодець

411 1—1

З ДНЕМ 1. ВЕРЕСНЯ 1922 РОКУ відновлюється

--Господарсько-кооперативний Часопис--

як двотижневик і буде подавати фахові відомости на біжучі теми.

Всі кооперативи, крамниці і філії Сільського Господаря мусять пренумерувати часопис обовязково.

Замовляти і слати передплату 2000 мп. на адресу Краєвий Союз ревізійний, Львів, вул. Домініканська ч. 11. II. пов., найпізнійше до 25. серпня с. р.

379 2—3

КІНОТЕАТРИ

КОПЕРНИК і МАРУСЕНЬКА

висвітлюють від суботи 19. серпня 1922. року світоч американського фільмового репертуару, незрівнану в помислі драму на 6. дій п. з.

ГОРІЮЧЕ НАФТОВЕ ЖЕРЕЛО

з циклю **„ЦИРК КІНҐ"**.

В головних ролях славний акробат і артист Едді Польо і знаменита драматична артистка, найкраща женщина Америки Eileen Sedgwick.

:: Кооператив для промислу і торгівлі скірою ::

стов. зар. з обм. пор. **У ЛЬВОВІ.**

Витяг з білянсу за р. 1921.

Число членів: 31.

Уділи	270.000 Мп.
Резервовий фонд	3.200
Разом	273.200 Мп.

РАХУНОК ЗИСКІВ І СТРАТ:

	Зиски:	Страти:
	692.047·— Мп.	
З рах. коштів зав.		352.657 90 Мп.
„ движим. (інв.)		975·— „
„ відсоток		190.065·— „
„ ріж. стор.		1.6[illegible]0·— „
„ субв.		10.425·— „
„ кошт. прод. на тор.		4.331·— „
„ „ „ в склеві		66.476.10 „
„ перевозу товару		9.385·— „
До рах. білянс. сальдо		58.112·— „
	692.047·— Мп.	692.047·— Мп.

РАХУНОК БІЛЯНСУ:

	Стан довж.	Стан чинний
З рах. каси: готівка		15.154 Мп.
„ рез. фонду	3.200 Мп.	
„ уділ.	225.400 „	
„ поз. затягн.	1.320.000 „	
„ льокац.		23.735 „
„ тов.: запас		3,129.524 „
„ „ товар. довж.		15.960 „
„ „ вірит. тов.	1,582.590 „	
„ движим.		2.929 „
„ зиск. і страт	56.112 „	
	3,187.302 Мп.	3,187.302 Мп.

ПОДІЛ ЗИСКУ: Дивіденда 22.540 Мп. Рез фонд. 33.572 „ Разом 56.112 Мп.

412 1—1 ДИРЕКЦІЯ.

СОЮЗ УЧИТЕЛЬСЬКИХ СПІЛОК

у ЛЬВОВІ, при вул. Осолінських ч. 8. — має на складі:

шкільні друки, зошити, всі шкільні та рисункові прибори.

ДОСТАВА ТОВАРІВ ГУРТІВНО для Учительських Спілок в краю і для Окружних Відділів В.П.У. почтою і залізницею.

При замовленню належить зложити задаток, решту при відібранню — — — товару, евентуально цілу посилку за післяплатою. — — —

410 1—1

Ширіть наш часопис!

СОЮЗ Українських ІНВАЛІДІВ

веде ПЕРШОРЯДНУ

:: кравецьку робітню ::

під проводом доброго віденського майстра.

Приймає замовлення після найновійших мод, зимові пальта, футра, українки, студентські мундури і шапки після найновійшого стрілецького крою.

Для П. Т. Священиків реверенди і папістики, як також жіночі зимові пальта і футра. 3—6

XXI.

РОБІТНЯ МІСТИТЬСЯ **при вул. св. Софії 25.** — в домі Українських Інвалідів.

„Полотно" Львів, Зіморовича 20.

XII. поручає: 3—15

полотна, цайґи, сукна, мотузяні вироби.

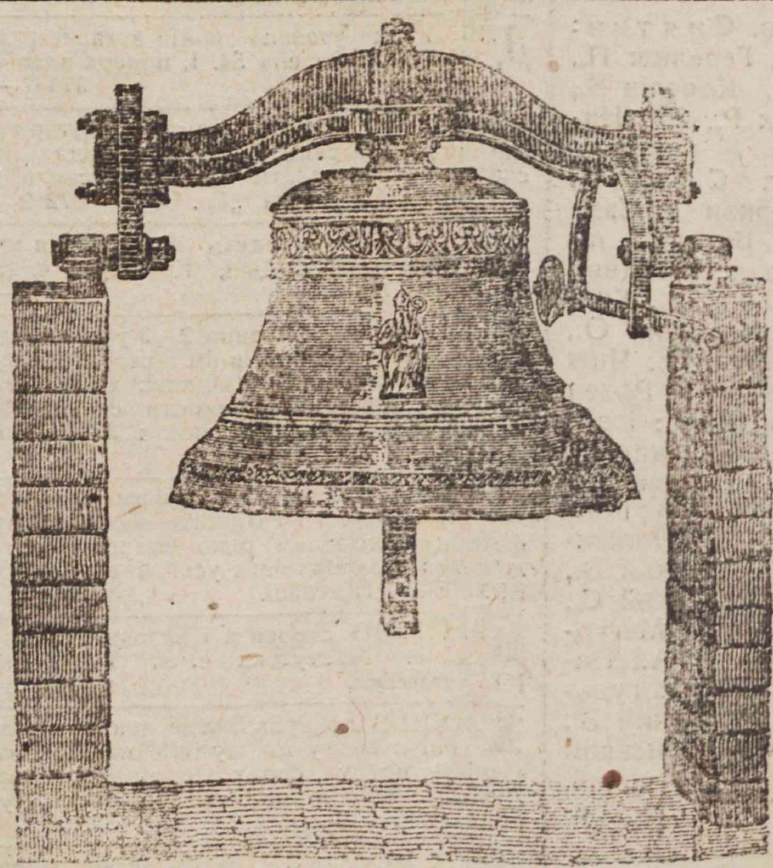

Багато листів з подякою!

НАЙЛІПШІ ДЗВОНИ

з передвоєнного матеріялу

достарчає під ґарантією 362 2—20

„Різниця"

ТОВАРИСТВО ЗАР. З ОБМ. ПОР.

В САМБОРІ

ДЗВОНИ ДОСТАРЧАЄ В ПРОТЯГУ 1 МІСЯЦЯ. ВСІ ІНФОРМАЦІЇ ДАЄ ВІДВОРОТНОЮ ПОЧТОЮ.

ВСІ ШКІЛЬНІ ПІДРУЧНИКИ ДЛЯ ШКІЛ НАРОДНИХ І СЕРЕДНИХ

має на складі

XVIII. 1—1

КНИГАРНЯ Ставропигійського Інститута в піднаймі **Українського Педаґоґічного Товариства** ЛЬВІВ, вул. Руська 3.

Видає і за редакцію відповідає Олекса Кузьма

З друкарні Спілки „Діло"

BIBLIOTEKA KUL